

Hanna Bias

Sprawozdanie z konferencji Międzynarodowego Stowarzyszenia Muzycznych Bibliotek, Archiwów i Centrów Informacji IAML w Wiedniu, 25 lipca - 2 sierpnia 2013 roku

Bibliotheca Nostra : śląski kwartalnik naukowy nr 3, 161-163

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

HANNA BIAS
*Biblioteka Główna Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego
w Katowicach*

**SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI MIĘDZYNARODOWEGO
STOWARZYSZENIA MUZYCZNYCH BIBLIOTEK, ARCHIWÓW
I CENTRÓW INFORMACJI IAML W WIEDNIU
25 LIPCA – 2 SIERPNIĄ 2013 ROKU**

IAML (International Association of Music Libraries Archives and Documentation Centres) jest stowarzyszeniem zrzeszającym biblioteki muzyczne i bibliotekarzy muzycznych oraz wszystkich, którzy są zainteresowani muzyką i zbiorami muzycznymi. W latach 50. XX w. zbiory muzyczne znajdujące się w bibliotekach różnych instytucji, uczelni muzycznych, w działach specjalistycznych bibliotek narodowych, uniwersyteckich, publicznych – osiągnęły taki stopień organizacji i rozwoju, że dalsze prace fachowe w tej dziedzinie, określanej już wówczas mianem bibliotekarstwa muzycznego, wymagały ustaleń międzynarodowych i pewnego ujednoczenia w skali światowej. W lipcu 1951 r. podczas Kongresu w Paryżu IAML zostało uznane prawnie za jedno ze stowarzyszeń z odrębnym zarządem i statusem. Stowarzyszenie ma na celu koordynację prac bibliotek należących do organizacji oraz finansuje zaplanowane w skali międzynarodowej prace bibliograficzne, bibliotekoznawcze i bibliotekarskie. Rozwija ponadto wymianę wydawnictw muzycznych między bibliotekami całego świata i przyczynia się do opracowania niedostępnych dotychczas zbiorów muzycznych. W kongresach i pracach IAML uczestniczą od 1959 r. przedstawiciele polskiego bibliotekarstwa muzycznego. Od szeregu lat w skład Stowarzyszenia wchodzi Sekcja Bibliotek Muzycznych SBP – Polska Grupa Narodowa IAML.

Sześciodniowa (25.07-2.08.2013 r.) Konferencja w Wiedniu odbywała się w Uniwersytecie Wiedeńskim i zgromadziła 390 uczestników z 30 krajów. Liczna, 12-osobowa grupa bibliotekarzy muzycznych, reprezentowała największe polskie ośrodki naukowe: Bibliotekę Główną Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach (Iwona Bias, Hanna Bias), Bibliotekę Narodową, Zakład Zbiorów Muzycznych, Warszawa (Mariola Nałęcz), Bibliotekę Uniwersytetu Warszawskiego (Ewa Hauptman-Fischer), Instytut Muzykologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków (dr hab. Renata Suchowiejko, Justyna Szombara, Stanisław Hrabia), Instytut Muzykologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II (Aleksandra Czech,

ks. dr Dariusz Smolarek), Narodowy Instytut Fryderyka Chopina, Warszawa (Izabella Butkiewicz, Weronika Witczak, dr Mariusz Wrona).

Przywitanie członków, prelegentów i wszystkich uczestników odbyło się w Ratuszu Miejskim, gdzie pozdrowieniom i uściskom znajomych bibliotekarzy z poprzednich kongresów nie było końca. Zasięg tematów i problemów poruszanych na sesjach i spotkaniach roboczych był bardzo rozległy i bogaty. Podczas konferencji odbyły się 32 sesje, wysłuchano 90 referatów, a w sesji „posterowej” obejrzano 12 plakatów. Reprezentanci z Polski aktywnie uczestniczyli w obradach, prezentując trzy referaty oraz trzy plakaty naukowe. Już w pierwszym dniu delegatka z Polski Justyna Szombara wystąpiła w sesji zatytułowanej „Composers and their libraries” z referatem „*Musical manuscripts in the Collection of the 19th and 20th-century Polish Music Documentation Center, named after I. J. Paderewski*” - (*The Institute of Musicology, the Jagiellonian University in Kraków*). Prelegentka podkreśliła, że jest to zbiór ważny dla badaczy kultury muzycznej przełomu XIX i XX w., składający się z 4 tys. książek i takiej samej liczby druków muzycznych, listów, fotografii i innych pamiątek. Kolejna reprezentantka z Polski Renata Suchowiejko, w sesji „Libraries and musical dissemination”, przedstawiła zbiory muzyczne znajdujące się w Bibliotece Polskiej w Paryżu (*Music manuscripts in the Polish Library in Paris*). Instytucja ta powstała w 1838 r. za sprawą emigrantów polskich zamieszkałych w Paryżu w celu podtrzymania i propagowania polskiej tradycji, kultury i historii. W zbiorach Paryskiej Biblioteki znajduje się niemal cała spuścizna kompozytora Michała Spisaka, który był jednym z czołowych przedstawicieli kierunku neoklasycznego. Hanna Bias wygłosiła referat *Musical manuscript collection of Silesian School of composing in the Karol Szymanowski Academy of Music Library in Katowice, Poland* w sesji „Music manuscripts: ways to approach”. W swoim wystąpieniu przedstawiła obszerne drzewo genealogiczne Śląskiej Szkoły Kompozytorskiej oraz omówiła najważniejszych reprezentantów-kompozytorów, ich style i techniki kompozytorskie na podstawie rękopisów przekazanych Bibliotece. Sesję prowadził Stanisław Hrabia. W programie konferencji przewidziano dwie sesje „posterowe”. Mariusz Wrona wystąpił w sesji pierwszej prezentując plakat na temat alternatywnych metod archiwizacji i zabezpieczenia zbiorów muzycznych (*Alternatives of digital methods of archiving and protection of library resources*) wykorzystywanych w Narodowym Instytucie Fryderyka Chopina w Warszawie. Druga sesja została zdominowana przez Polaków. Ewa Hauptman-Fischer ukazała *Manuscript notated music in history database* opisując swój udział w projekcie tworzenia bazy historycznej, zawierającej m.in. muzyczne kolekcje klasztorne, a Izabella Butkiewicz i Weronika Witczak na podstawie kolekcji NIFC (nagrania, czasopisma) podjęły się próby zrekonstruowania historii tradycji wykonania Requiem Wolfganga Amadeusza Mozarta (*Le rôle de la collection de la bibliothèque dans la reconstruction de l'histoire montré par l'exemple de la tradition d'effectuer le Requiem de W. A. Mozart aujourd'hui*).

Dopełnieniem programu było zwiedzanie Austriackiej Biblioteki Narodowej, jej wnętrza i ekspozycji ukazującej papiirusy, rękopisy, inkunabuły, starożytne i rzadkie księgi, mapy, globusy, dzieła muzyczne, portrety, fotografie, autografy. Odbyły się również dwa koncerty w historycznych salach koncertowych Wiednia. Uczestnicy konferencji wysłuchali dzieł Mozarta, Haydna, Beethovena, Schuberta i Brahmsa na historycznych instrumentach w Sali Johanna Brahmsa w gmachu Musikverein. Po koncercie podziwiano zgromadzone w gablotach partytury wysłuchanych utworów, a zainteresowani mogli z bliska przypatrzeć się cennym instrumentom (jeden z nich należał do Mozarta!). Drugi koncert miał miejsce w Schönbrunntheater gdzie wysłuchano utworów kameralnych kompozytorów Wiedeńskich przełomu XIX i XX w., Antona Schönberga, Albana Berga i Antona Weberna (reprezentanci tzw. II Szkoły Wiedeńskiej).

Podczas Konferencji IAML zostało zwołane Walne Zebranie, na którym ogłoszono wyniki wyborów do Zarządu Głównego IAML na kadencję 2013-2016. Stanisław Hrabia został ponownie wybrany na jednego z czterech Wiceprzewodniczących IAML, po raz kolejny też powierzono mu funkcję przewodniczącego Komitetu Programowego IAML, którego zadaniem jest przygotowanie programu corocznych Konferencji.

Podczas trwania konferencji odbywały się ponadto liczne spotkania grup roboczych i komitetów oraz zebrania organów statutowych, na których m.in. dyskutowano o ciągłym rozwijaniu tzw. projektów R, czyli wielkich przedsięwzięć o światowym zasięgu stanowiących międzynarodowy leksykon źródeł muzycznych. Zaliczamy do nich: RISM Répertoire International des Sources Musicales, który jest inwentarzem druków i rękopisów muzycznych, oraz traktatów o muzyce wydanych przed 1800 r., RILM Répertoire International de Littérature Musicale będący bibliografią piśmiennictwa muzycznego, RIDIM Répertoire International d'Iconographie Musicale traktujący o ikonografii muzycznej oraz RIPM Répertoire International de la Presse Musicale jako bibliografia czasopism muzycznych XIX i pierwszej połowy XX w. Bazy te dla badaczy to kompendia wiedzy o międzynarodowych zasobach muzycznych, są też przede wszystkim vademecum polskiej kultury muzycznej po zabytkach muzycznych i rozproszonych kolekcjach na terenie naszego kraju.

Konferencja IAML w Wiedniu była wydarzeniem niezwykłym. Po raz kolejny środowisko bibliotekarzy muzycznych z całego świata (IAML skupia ponad 1850 instytucji i członków indywidualnych z 53 krajów) miało okazję do wymiany poglądów, wiedzy i pomysłów. Środowisko to coraz silniej się umacnia, a liczna reprezentacja Polski i jej aktywność w obradach świadczy o zacieśniającej się współpracy międzynarodowej co stanowi ważny element działalności Sekcji Bibliotek Muzycznych SBP. Jeszcze nie opadły emocje związane z Konferencją IAML w Wiedniu a bibliotekarze już myślą o następnym spotkaniu. Tak więc do zobaczenia za rok w Antwerpii (2014 r.), a za dwa lata w Nowym Jorku (2015 r.).